
One Thousand Sentences for Conversation in Sanskrit

సంస్కృత వ్యవహార సాహస్రీ

Document Information

Text title : One Thousand Sentences for Conversation in Sanskrit

File name : daily.itx

Category : major_works, learnsanskrit

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : S. V. Ganesan and C. S. Raghavendra

Proofread by : S. V. Ganesan and C. S. Raghavendra

Latest update : April 10, 2019

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

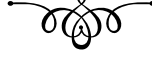
Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

సంస్కృత వ్యవహార సాహస్రీ

అనుక్రమణికా = Contents

౧. శిష్టాచారః = Common formulas (Good practices)
౨. మిలనమ్ = Meeting
౩. సరల వాక్యాని = Simple sentences
౪. సామాన్య వాక్యాని = Ordinary sentences
౫. మిత్ర మిలనమ్ = Meeting the friends
౬. ప్రయాణమ్ = Journey
౭. ప్రవాసతః ప్రతినివర్తనమ్ = On Arrival
౮. ఛాత్రాః = Students
౯. పరీక్షా = Examination
౧౦. చలనచిత్రమ్ = Film
౧౧. శిక్షకః = Teacher
౧౨. స్త్రీయః = Women
౧౩. పాకః = cooking.
౧౪. వేషభూషణాని = Dress, jewellery
౧౫. కార్యాలయః = Office
౧౬. ఆరోగ్యమ్ = Health
౧౭. సమయః = Time
౧౮. దూరవాణీ = Telephone
౧౯. వాణిజ్యమ్ = Commerce
౨౦. వాతావరణమ్ = Weather
౨౧. గృహసంబంధములు = Domestic
౨౨. పితరః పుత్రాః చ = Fathers/sons/mothers
౨౩. మాతాపితరః = Parents
౨౪. సుతాః = Children
౨౫. సజ్జీర్ణ వాక్యాని = Miscellaneous sentences

౨౬. అతిథిః = Guests

౨౭. శుభాశయాః = Greetings

సంస్కృత వ్యవహార సాహస్రీ

One Thousand Sentences for Conversation in Sanskrit

The book sanskRita-vyavahAra-sAhasrI is published and copyrighted by
Pallava Prakashan,

Bangalore, India. For more details contact Aksharam, 8th Cross,

Girinagar, Bangalore 560 085 INDIA Ph: 080-6613052, 080-6617276

౧. శిష్టాచారః = Common formulas (Good practices)

హరిః ఓం ! = Hello !

సుప్రభాతమ్ | = Good morning.

నమస్కారః/నమస్తే | = Good afternoon/Good evening.

శుభరాత్రిః | = Good night.

ధన్యవాదః | = Thank You.

స్వాగతమ్ | = Welcome.

కృమ్యతామ్ | = Excuse/Pardon me.

చింతా మాన్తు | = Don't worry.

కృపయా | = Please.

పునః మిలామః | = Let us meet again.

అస్తు | = All right./O.K.

శ్రీమన్ | = Sir.

మాన్యే/ఆర్యే | = Lady.

సాధు సాధు/సమీచినమ్ | = Very good.

౨. మిలనమ్ = Meeting

భవతః నామ కిం ? = What is your name? (masc.)

భవత్యాః నామ కిమ్ ? = What is your name? (fem.)

మమ నామ fill | = My name is fill

ఏషః మమ మిత్రం fill | = This is my friend fill

ఏతేషాం విషయే శ్రుతవాన్ = I have heard of them

ఏషా మమ సఖీ fill । = This is my friend fill (fem.).

భవాన్ కిం (ఉద్యోగం) కరోతి ? = What do you do? (masc.)

భవతీ కిం (ఉద్యోగం) కరోతి? = What do you do? (fem.)

అహం అధ్యాపకః అస్మి । = I am a teacher (masc.)

అహమ్ అధ్యాపికా అస్మి । = I am a teacher.(fem.)

అధికారీ = Officer;

ఉట్టజ్జకః = Typist

తంత్రజ్ఞః = Engineer;

ప్రాధ్యాపకః = Professor

లిపికః = Clerk

న్యాయవాదీ = lawyer

విక్రయకః = Salesman;

ఉపన్యాసకః = Lecturer

అహం యన్త్రాకారే కార్యం కరోమి । = I work in a factory.

కార్యాలయే = in an office;

మహావిద్యాలయే = in a college

విత్తకోషే = in a bank;

చికిత్సాలయే = in a hospital

ప్రాథశాలాయాం = in a high school;

యన్త్రాకారే = in a factory

భవాన్/భవతీ కస్యాం కక్ష్వాయాం పఠతి ? = Which class are you in?

అహం నవమకక్ష్వాయాం పఠామి । = I am in Std.IX.

అహం ... కక్ష్వాయాం పఠామి । = I am in I/II/III/B.Sc . class.

భవతః గ్రామః ? = Where are you from?

మమ గ్రామః fill । = I am from fill

కుశలం వా ? = How are you ?

కథమస్తి భవాన్ ? = How are you ?

గృహే సర్వే కుశలినః వా ? = Are all well at home?

సర్వం కుశలమ్ । = All is well.

కః విశేషః ? (కా వార్తా ?) = What news?

- భవతా ఏవ వక్తవ్యమ్ । = You have to say.
- కోఽపి విశేషః ? = Anything special?
- భవాన్ (భవతీ) కుతః ఆగచ్ఛతి ? = Where are you coming from?
- అహం శాలాతః, గృహతః, .. తః = I am coming from school/house/....
- భవాన్/భవతీ కుత్ర గచ్ఛతి ? = Where are you going?
- భవతి వా ఇతి పశ్యామః । = Let us see if it can be done.
- జ్ఞాతం వా ? = Understand ?
- కథం ఆసీత్ ? = How was it?
- అజ్ఞీకృతం కిల ? = Agreed?
- కతి అవేక్కితాని ? = How many do you want?
- అద్య ఏవ వా ? = Is it today?
- ఇదానీం ఏవ వా ? = Is it going to be now?
- ఆగస్తవ్యం భోః । = Please do come.
- తదర్థం వా ? = Is it for that ?
- తత్ కిమపి మాస్తు । = Don't want that.
- న దృశ్యతే ? = Can't you see?
- సమాప్తం వా ? = Is it over?
- కస్మిన్ సమయే ? = At what time?
- తథాపి = even then
- ఆవశ్యకం న ఆసీత్ । = It was not necessary.
- తిష్ఠతు భోః । = Be here for some more time.
- స్మరతి కిల ? = Remember, don't you?
- తథా కిమపి నాస్తి । = No, it is not so.
- కథం అస్తి భవాన్ ? = How are you?
- న విస్మరతు । = Don't forget.
- అన్యచ్ఛ = besides
- తదనంతరమ్ = then
- తావదేవ కిల ? = Is it only so much?
- మహాన్ సంతోషః । = Very happy about it.
- తత్ తథా న ? = Is it not so?
- తస్య కః అర్థః ? = What does it mean?

ఆం భోః । = Yes, Dear, Sir.

ఏవమేవ = just

అహం దేవాలయం/కార్యాలయం/విపణిం గచ్ఛామి = I am going to temple/office/market.

కిం చిరాద్ దర్శనం ? = What is the matter ? You are not seen these days.

భవంతం కుత్రాపి దృష్టవాన్ । = I remember to have seen you somewhere.

భవాన్ సమ్భాషణశిబిరం ఆగతవాన్ వా ? = Have you come to the conversation camp ? Note: In the place of yushhmad shabdaH (tvam), here bhavat shabdaH (bhavAn/bhavatI) is used for the convenience of Samskrita conversation learning. (The verb used for bhavAn/bhavatI is III Person Singular instead of II Person singular).

తర్హి కుత్ర దృష్టవాన్ ? = In that case where have I seen you?

తర్హి తత్త్రివ దృష్టవాన్ । = I must have seen you there in that case.

3. సరల వాక్యాని = Simple sentences

తథైవ అస్తు । = Let it be so/so be it.

జానామి భోః । = I know it.

ఆమ్, తత్ సత్యమ్ । = Yes, that is right.

సమీచినా సూచనా । = A good suggestion indeed.

కించిత్ ఏవ । = A little.

కిమర్థం తద్ న భవతి ? = Why can't that be done ?

భవతు నామ । = Leave it at that.

ఓహో ! తథా వా ? = Oh! Is that so ?

ఏవమపి అస్తి వా ? = Is it like this ?

అథ కిమ్ ? = Then ?

నైవ కిల ! = No

భవతు ! = Yes

ఆగచ్ఛన్తు । = Come in.

ఉపవిశన్తు । = Please sit down.

సర్వథా మాన్తు । = Definitely no.

అస్తు వా ? = Can that be so ?

కిమర్థం భోః ? = Why ?

ప్రాప్తం కిల ? = You have got it, haven't you ?

౪. సామాన్య వాక్యాని = Ordinary sentences

ప్రయత్నం కరోమి । = I will try.

న శక్యతే భోః । = No, I cant.

తథా న వదతు । = Don't say that.

తత్ర కోఽపి సందేహః నాస్తి । = There is no doubt about it.

తద్ అహం న జ్ఞాతవాన్ । = I didn't know that.

కదా దదాతి ? = When are you going to give me ?

అహం కథం వదామి కదా ఇతి ? = How can I say when ?

తథా భవతి వా ? = Can that be so ?

భవతః సమయావకాశః అస్తి వా ? = Are you free ?

అద్య భవతః కార్యక్రమః కః ? = What are your programmes for today ?

అరే ! పాదస్య / హస్తస్య కిం అభవత్ ? = Oh! What happened to your legs/arms?

బహుదినేభ్యః తే పరిచితాః । = I have known him for long (shouldn't

bethem for him? May be pluralte is used for a VVIP))

తస్య కియద్ ధైర్యం/ధార్మ్యమ్ ? = How dare he is ?

భవాన్ న ఉక్తవాన్ ఏవ । = You have not told me ..

అహం కిం కరోమి ? = What can I do ?

అహం న జానామి । = I don't know.

యథా భవాన్ ఇచ్ఛతి తథా । = As you wish/say.

భవతు, చిన్తాం న కరోతు = Yes, don't bother.

తేన కిమపి న సిద్ధ్యతి । = There is no use/nothing happens
on account of that.

సః సర్వథా అప్రయోజకః । = He is good for nothing.

పునరపి ఏకవారం ప్రయత్నం కుర్మః । = Let us try once more.

మానమేవ ఉచితమ్ । = Better be quiet.

తత్ర అహం కిమపి న వదామి । = I do not want to say anything in this
regard/No comments, please/I must think before I say anything.

తర్హి సమీచినమ్ । = O.K . if that is so.

ఏవం చేత్ కథమ్ ? = How to get on, if it is so ?

- మాం కిఞ్చిత్ స్మారయతు । = Please remind me.
- తం అహం సమ్యక్ జానామి । = I know him well.
- తదాసీమేవ ఉక్తవాన్ కిల ? = Haven't I told you already ?
- కదా ఉక్తవాన్ భోః ? = When did you say so ?
- యత్కిమపి భవతు । = Happen what may.
- సః బహు సమీచినః = He is a good fellow.
- సః బహు రూఢః । = He is very rough.
- తద్విషయే చింతా మాన్తు । = Don't worry about that.
- తథైవ ఇతి న నియమః । = It is not like that.
- కర్తుం శక్యం, కిఞ్చిత్ సమయః అపేక్షితే । = I/We can do it, but require time.
- ఏతావత్ అపి కృతవాన్ ! = At least he has done this much !
- ద్రష్టుం ఏవ న శక్యతే । = Can't see it.
- తత్రైవ కుత్రాపి స్యాత్ । = It may be somewhere there.
- యథార్థం వదామి । = I am telling the truth.
- ఏవం భవితుం అర్హతి । = This is O.K./all right.
- కదాచిత్ ఏవమపి స్యాత్ । = It may be like this sometimes.
- అహం తావదపి న జానామి వా ? = Don't I know that much ?
- తత్ర గత్వా కిం కరోతి ? = What are you going to do there ?
- పునః ఆగచ్ఛన్తు । = Come again.
- మమ కిమపి క్లేశః నాస్తి । = It is no trouble (to me).
- ఏతద్ కష్టం న । = This is not difficult.
- భోః, ఆనీతవాన్ వా ? = Have you brought it ?
- భవతః కృతే కః ఉక్తవాన్ ? = Who told you this ?
- కిఞ్చిదనన్తరం ఆగచ్ఛేత్ । = He/It may come sometime later.
- ప్రాయః తథా న స్యాత్ । = By and large, it may not be so.
- చింతా మాన్తు, శ్వః దదాతు । = It is no bother, return it tomorrow.
- అహం పునః సూచయామి । = I will let you know.
- అద్య ఆసీత్ వా ? = Was it today ?
- అవశ్యం ఆగచ్ఛామి । = Certainly, I will come.
- నాగరాజః అస్తి వా ? = Is Nagaraj in ?
- కిమర్థం తత్ ఏవం అభవత్ ? = Why did it happen so ?

తత్ర ఆసీత్ వా ? = Was it there ?

కిమపి ఉక్తవాన్ వా ? = Did you say anything ?

కుతః ఆనీతవాన్ ? = Where did you bring it from ?

అన్యత్ కార్యం కిమపి నాస్తి । = Don't have any other work.

మమ వచనం శృణోతు । = Please listen to me.

ఏతత్ సత్యం కిల ? = It is true, isn't it ?

తద్ అహం అపి జానామి । = I know it myself.

తావద్ ఆవశ్యకం న । = It is not needed so badly.

భవతః కా హానిః ? = What loss is it to you ?

కిమర్థం ఏతావాన్ విలम्బః ? = Why are you late ?

యథేష్టం అస్తి । = Available in plenty.

భవతః అభిప్రాయః కః ? = What do you say about it ?

What is your opinion ?

అస్య కిం కారణమ్ ? = What is the reason for this ?

స్వయమేవ కరోతి వా ? = Do you do it yourself ?

తత్ న రోచతే ? = I don't like it.

ఉక్తం ఏవ వదతి సః । = He has been repeating the same thing.

అన్యథా బహు కష్టమ్ । = It will be a big botheration if it is not so.

కిమర్థం పూర్వం న ఉక్తవాన్ ? = Why didn't you say it earlier ?

స్పష్టం న జానామి । = Don't know exactly.

నిశ్చయః నాస్తి । = Not sure.

కుత్ర ఆసీత్ భవాన్ ? = Where were you ?

భీతిః మాస్త్తు । = Don't get frightened.

భయస్య కారణం నాస్తి । = Not to fear.

తదహం బహు ఇచ్ఛామి । = I like that very much.

కియత్ లజ్జాస్పదమ్ ? = What a shame ?

సః మమ దోషః న । = It is not my fault.

మమ తు ఆక్షేపః నాస్తి । = I have no objection.

సః శీఘ్రకోపి । = He is short-tempered.

తీవ్రం మా పరిగణయతు । = Don't take it seriously.

ఆగతః ఏషఽవరాకః । = Camped here.(?)

యుక్తే సమయే ఆగతవాన్ । = you have come at the right time.

బహు జల్పతి భోః । = He talks too much.
 ఏషా కేవలం కింవదన్తి । = It is just gossip.
 కిమపి న భవతి । = Nothing happens.
 ఏవమేవ ఆగతవాన్ । = Just came to call on you.
 వినా కారణం కిమర్థం గన్తవ్యమ్ ? = Why go there unnecessarily ?
 భవతః వచనం సత్యమ్ । = You are right.
 మమ వచనం కః శృణోతి ? = Who listens to me ?
 తదా తద్ న స్ఫురితమ్ । = It did not flash me then.
 కిమర్థం తావతీ చిన్తా ? = Why so much botheration ?
 భవతః కిం కష్టం అస్తి ? = Tell me, what your trouble is ?
 ఛే, ఏవం న భవితవ్యం ఆసీత్ । = Tsh, it should not have happened.
 అన్యథా న చిన్తయతు । = Don't mistake me.

౫. మిత్ర మిలనమ్ = Meeting the friends

నమోనమః । = Good morning/afternoon/evening
 కిం భోః, దర్శనమేవ నాస్తి ! = Hello, didn't see you for long !
 నైవ, అత్రైవ సంచరామి కిల ! = No, I have been moving about right here !
 కిం భోః, వార్తా ఏవ నాస్తి ? = Hello, not to be seen for a long time !
 కిం భోః, ఏకం పత్రం అపి నాస్తి ? = Hey, You haven't even written a letter !
 వయం సర్వే విస్మృతాః వా ? = You have forgotten us all, Haven't you ?
 కథం విస్మరణం భవతి భోః ? = How can I forget you ?
 భవతః సజ్ఞేతం ఏవ న జానామి స్మ । = I didn't know your address.
 మహాజనః సంవృత్తః భవాన్ ! = you have become a big man !
 భవాన్ ఏవ వా ! దూరతః న జ్ఞాతమ్ । = Is it you ? I couldn't
 recognise you from a distance.
 హ్యః భవన్తం స్మృతవాన్ । = I remembered you yesterday.
 కిం అత్ర ఆగమనమ్ ? = What made you come here ?
 అత్రైవ కిञ్చిత్ కార్యం అస్తి । = I have some work here.
 త్వరితం కార్యం ఆసీత్ । అతః ఆగతవాన్ । = I am here as I have some urgent work.
 బహుకాలతః ప్రతీక్షాం కరోమి । = I have been waiting for you for a long time.
 యానం న ప్రాప్తం, అత ఏవ విలम्బః । = Could not get the bus, hence late.

- ఆగచ్ఛతు భోః, గృహం గచ్ఛామః । = Come, let us go home.
- ఇదానీం వా, సమయః నాస్తి భోః । = Now? No time, you know.
- శ్వః సాయం మిలామః వా ? = Shall we meet tomorrow evening ?
- అవశ్యం తత్రైవ ఆగచ్ఛామి । = Ill come there without fail.
- ఇదానీం కుత్ర ఉద్యోగః ? = Where do you work now ?
- యన్త్రాకారే ఉద్యోగః । = I work in a factory.
- గ్రామే అధ్యాపకః అస్మి । = I am a teacher in a village.
- ఇదానీం కుత్ర వాసః ? = Where are you put up ?
- ఏషః మమ గృహసంకేతః । = This is my address.
- యానం ఆగతం, ఆగచ్ఛామి । = Bus has come, bye, bye.
- అస్తు, పునః పశ్యామః । = OK . Let us meet again.
- పునః అస్మాకం మిలనం కదా ? = When shall we meet again ?
- పునః కదా మిలతి భవాన్ ? = When are you going to meet me ? (again)
- తద్దినే కిమర్థం భవాన్ న ఆగతవాన్ ? = Why didn't you come that day ?
- వయం ఆగతవంతః ఏవ । = We have already arrived.
- భవతః సమీపే సంభాషణీయం అస్తి । = I have something to talk to you about.
- భవాన్ అన్యథా గృహీతవాన్ । = You have mistaken me.
- భవంతం బహు ప్రతీక్షితవాన్ । = I very much expected you.
- బహుకాలతః తస్య వార్తా ఏవ నాస్తి । = No news from him for days.
- భవతః పత్రం ఇదానీం ఏవ లబ్ధమ్ । = I have just received your letter.
- కిञ్చిద్దూరం అహమపి ఆగచ్ఛామి । = I will walk with you for some distance.
- మిలిత్వా గచ్ఛామః । = Let us go together.
- తిష్ఠతు భోః, అర్ధార్ధం కాఫీ పిబామః । = Wait, lets have a
by-two coffee (It appears to mean sharing one cup of coffee
between two persons)
- అస్తు, పిబామః । = Fine, let us have it.
- స్థాతుం సమయః నాస్తి । = No time to stay.
- గమనాత్ అనుక్షణమేవ పత్రం లిఖతు । = Write as soon as you reach there.
- పునః కదాచిత్ పశ్యామి । = Meet you again.
- యదా కదా వా భవతు, అహం సిద్ధః । = I am ready any day.
- తేషాం కృతే మమ శుభాశయాన్ నివేదయతు । = Convey my good wishes
to them/*him(Only if that person is a VIP).

కిం భోః, ఏవం వదతి ? = Hey, why do you say so ?

కిఞ్చిత్ కాలం తిష్ఠతు । = Please wait for some time.

భవాన్ ఏవ పరిశీలయతు । = Think about it, yourself.

అత్ర పత్రాలయః కుత్ర అస్తి ? = Where is the post office, here ?

కియద్ధూరే అస్తి ? = How far is it ?

విత్తకోషః కియద్ధూరే అస్తి ? = How far is the bank ?

కిమర్థం ఏవం త్వరా (సంభ్రమః) ? = Why so much of confusion ?

ఇతోఽపి సమయః అస్తి కిల ? = There is still time, isn't it ?

సర్వస్య అపి మితిః భవేత్ । = There should be some limit for everything.

కియద్ ఇతి దాతుం శక్యమ్ ? = How much can I give him ?

కస్మిన్ సమయే ప్రతీక్షణీయమ్ ? = When shall I expect ?

గృహే ఉపవిశ్య కిం కరోతి ? = What are you going to do by sitting at home ?

భవతః పరిచయః ఏవ న లబ్ధః । = Could not recognize you.

కిం భోః, బహు కృశః జాతః ? = Hey, You have become very weak.

అవశ్యం మమ గృహం ఆగస్తవ్యమ్ । = Please do call on us.

సః సర్వత్ర దర్శిం చాలయతి । = He pokes his nose everywhere.

యథా భవాన్ ఇచ్ఛతి । = I am game for whatever you say.

పరిహాసాయ ఉక్తవాన్ భోః । = I said it in fun, You know.

ఏషః భవతః అపరాధః న । = It is not your fault.

నైవ, చింతా నాస్తి । = No, no trouble/botheration.

వయం ఇదానీం అన్యద్గృహే స్మః । = We live in a different home now/Changed our residence.

భవాన్ మమ అపేక్షయా జ్యేష్ఠః వా ? = Are you elder to me ?

ఓహో, మమ అపేక్షయా కనిష్ఠః వా ? = Younger to me, is it ?

భవాన్ వివాహితః వా ? = Are you married ?

నైవ, ఇదానీమపి ఏకాకీ । = No, still a bachelor.

భవతః పితా కుత్ర కార్యం కరోతి ? = Where does your father work ?

సః వర్షద్వయాత్ పూర్వమేవ నివృత్తః । = He retired two years ago.

సః వృద్ధః ఇవ భాతి । = He looks aged.

భవంతః సర్వే సహైవ వసంతి వా ? = Do all of you live together ?

నైవ, సర్వే విభక్తాః = No, we live separately.

భవతః వయః కియత్ ? = How old are you ?

భవన్తః కతి సహోదరాః ? = How many brothers are you ?

వయం ఆహత్య అష్టజనాః । = We are eight.

భవాన్ ఏవ జ్యేష్ఠః వా ? = Are you the eldest ?

మమ ఏకః అగ్రజః అస్తి । = I have an elder brother.

సః ఇదానీమపి బాలః । = He is still a boy.

భవతః అనుజాయాః కతి వర్షాణి ? = How old is your younger sister ?

భవాన్ మా దదాతు, మా స్వీకరోతు । = Neither give, nor take anything.

అన్యం కమపి న పృచ్ఛతు । = Don't ask anyone except me.

తర్హి సర్వం దాయిత్యం భవతః ఏవ । = In that case the entire responsibility is yours.

సర్వత్ర అగ్రే సరతి । = He takes the initiative in everything.

భవన్తం గృహే ఏవ పశ్యామి । = I will see you in your house.

సః నిష్ఠావాన్ । = He is very orthodox.

యావదహం ప్రత్యాగచ్ఛామి, తావద్ ప్రతీక్షాం కరోతు । = Wait till I come.

ద్వయోః ఏకః ఆగచ్ఛతు । = Either of the two come.

తస్య కృతే విషయః నివేదితః వా ? = Have you informed him about the news?

తస్య కృతే సః అత్యంతం ప్రీతిపాత్రమ్ । = He is closely related to him.

భవతా ఏతద్ న కర్తవ్యమ్ । = You should not do this.

యది సః స్యాత్ .. = Had he been here ...

అవశ్యం ఆగన్తవ్యం, న విస్మర్తవ్యమ్ । = Don't forget, please do come.

కియత్ కాలం తిష్ఠతి ? = How long will you be here?

ఏషా వార్తా మమ కర్ణమపి ఆగతా । = I have heard of this news.

సః స్తోకాత్ ముక్తః । = He escaped narrowly.

భవన్తం ద్రష్టుం సః పునః ఆగచ్ఛతి కిల ? = He is going to come back to see you. Isn't he ?

అహం కిమర్థం అసత్యం వదామి ? = Why should I tell a lie ?

భవాన్ అపి ఏవం వదతి వా ? = Of all the people are you going to say this ?

భవాన్ ఏవం కర్తుం అర్హతి వా ? = Can you do this ?

భవాన్ గచ్ఛతు, మమ కిञ్చిత్ కార్యం అస్తి । = You proceed, I have some work.

వృథా భవాన్ చిన్తాం కరోతి । = You just worry unnecessarily.

దైవేచ్ఛా తదా ఆసీత్, కిం కుర్మః ? = It was Gods will . What shall we do ?

అహం అన్యద్ ఉక్తవాన్, భవాన్ అన్యద్ గృహీతవాన్ । = I told you one

thing . You understood it differently.

ఏతావద్ అన్వతం వదతి ఇతి న జ్ఞాతవాన్ | = I never expected that he would tell a lie.

ప్రమాదతః సంవృత్తమ్, న తు బుద్ధ్యా | = I did not do it purposely . It was just accidental.

ఏషః ఏకః శనిః | = This fellow is a bugbear.

భవదుక్తం సర్వమపి అగ్గీకర్తుం న శక్యమ్ | = I cannot agree with all you say.

అహం గన్తుం న శక్నోమి | = I cannot go.

విషయస్య వర్ధనం మాన్తు | = Don't escalate the matter.

సర్వేఽపి పలాయనశీలాః | = All these fellows take to their heels in the face of danger.

అసమృద్ధం మా ప్రలపతు | = Don't talk foolishly.

సర్వస్య అపి భవాన్ ఏవ మూలమ్ | = You are the root cause of all these.

సులభేన తస్య జాలే పతితవాన్ | = He fell into his trap easily.

అస్మాకం మిలనానంతరం బహు కాలః అతీతః | = It is a long time since we met.

ఇదానీం ఆగన్తుం న శక్యతే | = I cannot come now.

భవాన్ అపి అగ్గీకరోతి వా ? = Do you agree ?

భవాన్ అపి విశ్వాసం కృతవాన్ ? = Did you believe that ?

సః విశ్వాసయోగ్యో వా ? = Is he trustworthy ?

కిఞ్చిత్ సాహాయ్యం కరోతి వా ? = Would you mind helping me a bit ?

సమయః కథం అతిశీఘ్రం అతీతః ! = How quickly the time passed !

యుక్తే సమయే ఆగతవాన్ | = You have come at the right time.

ఏక నిమేషం విలम्బుః చేత్ అహం గచ్ఛామి స్మ | = I would have left if you were late by a minute.

అహమపి భవతా సహ ఆగచ్ఛామి వా ? = Shall I come with you ?

కిఞ్చిత్ కాలం ద్వివక్రీకాం దదాతి వా ? = Would you mind lending me your bicycle for a few minutes ?

ఇదానీం మయా అపి అన్యత్ర గన్తవ్యమ్ | = I have to go somewhere now.

భవాన్ స్వకార్యం పశ్యతు | = You mind your business.

శీఘ్రం ప్రత్యాగచ్ఛామి | = Ill be back in a short while.

ఆవశ్యకం చేత్ శ్వః ఆనయామి | = If you want it, I shall bring it tomorrow.

మాన్తు ఇత్సుక్తేఽపి సః న శృణోతి | = I said no, but he doesn't listen to me.

౬. ప్రయాణమ్ = Journey

చీటికాం కుత్ర క్రీణామి ? | = Where shall I buy a ticket ?

శీఘ్రం ఆగచ్ఛతు, యానం గచ్ఛతి | = Come quickly, the bus is about to start.

ఇదానీం ఏవ ఏకం యానం గతమ్ | = A bus left just a few minutes ago.

అహం భవతః పార్శ్వే ఉపవిశామి | = Ill sit beside you.

కిచ్చిత్ సమజ్ఞానం కుర్మః | = Let us adjust a bit.

మహాన్ జనసమ్మర్దః | = Terrible rush.

పరివర్తం దదాతు | = Give me the change.

అగ్రే గచ్ఛతు | = Go forward.

కదా వా నిర్గచ్ఛతి ? | = What time does it start ?

శీఘ్రం అవతరతు | = Get off quickly.

అగ్రిమం నిస్థానం అస్మాకం వా ? | = Is the next station ours ?

మల్లేశ్వరయానస్య కా సంఖ్యా ? | = Which bus (Route No.) goes to Malleswaram?

కింసంఖ్యాకం యానం జయనగరం గచ్ఛతి ? | = Which bus goes to Jayanagar ?

ఫలకమపి నాస్తి కిమపి నాస్తి | = No signboard, nothing.

అయే, పాదపథే ఆగచ్ఛతు | = Hey, walk on the footpath.

మల్లేశ్వరం గన్తుం కః మార్గః ? | = Which is the way to Malleswaram ?

బహుదూరే అస్తి వా ? | = Is it very far ?

ఏషః సజ్కేతః కుత్ర ఇతి జానాతి వా ? | = Could you possibly tell

me where this address/place is ?

ఇతః కేవలం దశనిమేషాణాం గమనమ్ | = It is just ten minutes walk from here.

యానం న లబ్ధమ్ | = Missed the bus.

యానస్య నిర్గమనాయ ఇతోఽపి అర్ధఘణ్టా అస్తి | = It is still half an hour before the bus starts.

యానం దశవాదనే ఆగచ్ఛతి | = The bus arrives at 10 Oclock.

పఞ్చావాదనే ఏకం యానం అస్తి | = There is a bus at 5 Oclock.

యానం తదానీం ఏవ ఆగత్య స్థితమ్ | = Bus has already arrived at the platform.

ఆరక్షణం నాస్తి | = No reservation, please.

ఏవమేవ అగ్రే గచ్ఛన్తు | = Go just along this road.

అత్రైవ కుత్రచిత్ స్యాత్, అన్వేషణం కుర్మః | = It will be somewhere here . Let us search for it.

తత్రైవ అస్తి | తత్రైవ స్యాత్ | = It is there./It might be there.

అహం న జానామి, అన్యం పృచ్ఛతు | = I don't know, ask someone else, please.

భవాన్ శీఘ్రం న గచ్ఛతి చేత్ యానం న మిలతి | = If you do not walk faster, you will miss the bus.

ఏషః మార్గః కుత్ర గచ్ఛతి ? | = Where does this path lead to ?

భవాన్ ఆరక్షణం కృతవాన్ వా ? | = Have you reserved your seat ?

సర్వం స్వీకృతవాన్ కిల ? | = You have taken everything, haven't you ?

కృపయా సర్వబద్ధం స్వీకరోతు | = Please take your hold-all.

స్యాతమ్ = the bag.

ఏతద్ = this.

చీటికామ్ = the ticket.

యానస్యాతమ్ = the air bag.

యానపేటికామ్ = the suitcase.

వనితాస్యాతమ్ | = the vanity bag.

ధనవిషయే జాగరూకో భవతు | = Be careful with your money.

తతః ఆగన్తుం ఏతావాన్ విలమ్బః వా ? | = Such a long time to come here from there ?

ఏకం అపి యానం న ఆగతమ్ | = Not a single bus has come.

షష్ఠిసంఖ్యాకం యానం గతం వా ? | = Has Route 60 bus gone ?

అహం ఇదానీం ఏవ ఆగతవాన్ | = I have just arrived.

కీదృశః మార్గః అయమ్ ! | = What a road !

౭. ప్రవాసతః ప్రతినివర్తనమ్ = On Arrival

కదా ఆగతవాన్ ? = When did you come ?

అద్య ప్రాతః ఆగతవాన్ వా ? = Did you come this morning ?

కథం ఆసీత్ ప్రవాసః ? = How was the journey ?(cf. my remarks on the heading)

ప్రవాసే వ్యవస్థా సమీచినా ఆసీత్ వా ? = How were all the arrangements during the tour?

కతి దినానామ్ ? = How many days ?

ఏకాకీ గతవాన్ వా ? = Did you go alone ?

ఏకాకీ కిమర్థమ్ ? పరివారసమేతః గతవాన్ = Why alone ? I wen't with my family.

దినత్రయం తత్ర స్థితవాన్ | = I stayed there for three days.

మార్గమధ్యే అపఘాతః అభవత్ | = There was an accident on the road.

- విశేషతయా కోఽపి న ప్రణితః ? = No one was seriously injured ?
 వస్తూని తావంతి ఏవ వా ? = Only so much luggage ?
 బహుధా శ్రాంతః అస్మి భోః । = Very tired, you know.
 త్రిచక్రీకా కిమర్థమ్ ? = Why rickshaw ?
 లోకయానేన గచ్ఛామః । = Lets go by bus.
 లోకయానేన = By bus
 త్రిచక్రీకాయామ్ = In a rickshaw
 సుఖయానేన = By luxury bus
 పాదాభ్యామ్ = On foot
 సామిసుఖయానేన = By semi-luxury bus
 సంలపంతః = talking
 కః ప్రతీక్షతే భోః ? = Who waits for ?
 త్రిచక్రీకాయాం ఏవ గచ్ఛామః । = Lets go by rickshaw only.
 కిమర్థం వృథా వ్యయః ఇతి ? = Why waste money unnecessarily ?
 బహుకాలతః ప్రతీక్షాం కరోమి । = I have been waiting for long.
 కదా ప్రస్థితః ? = When did you start ?
 కాశీం రామేశ్వరం సర్వం దృష్టవాన్ వా ? = Have you visited Kashi and Rameshvar ?
 కియత్ సుందరం అస్తీతి జానాతి వా ? = Do you know how nice it is ?
 మహద్ అద్భుతమ్ । = Fantastic.

౮. ఛాత్రాః = Students

- అత్యైవ కలాశాలాయాం పఠామి । = Studying in a college here.
 సిద్ధతా కథమ్ అస్తి ? = How is your preparation ?
 పాఠ్యభాగః ఏవ న సమాప్తః । = Portions have not been completed.
 గణితశ్రవణమాత్రేణ మమ శిరోవేదనా । = Mathematics is a head-ache to me.
 గాఢం అభ్యాసః వా ? = Studying very hard ?
 అద్య కిమపి న పఠితవాన్ ఏవ । = Couldn't read much today.
 మమ అక్షరాణి న సుందరాణి । = My handwriting is not good.
 ఏతాం కాదమ్భరీం పఠితవాన్ వా ? = Have you read this novel ?
 బహు సమ్యక్ అస్తి । = It is very interesting.
 బహు పూర్వమేవ పఠితవాన్ । = I read it long ago.

శీఘ్రం పఠిత్యా దదామి భోః । = Ill return it early after reading.
 అద్య ఉత్థానే విలమభ్యః సజ్ఞాతః । = Got up a bit late today.
 అహం గృహే ఏవ త్యక్త్యా ఆగతవాన్ । = I have left it at home.
 అద్య తు విరామః । = Today is a holiday, anyway.
 భవతః వర్గశిక్షకః కః ? = Who is your class teacher ?
 అద్య సమవస్త్రేణ గత్వం వా ? = Do we have to go in our uniforms today ?
 యావత్ శాలాం గతవాన్ తావత్ ఘంఠా తాడితా । = The bell went by the time I reached school.

శ్రీమన్, అన్తః ఆగచ్ఛామి వా ? = May I come in, sir ?
 శ్రీమన్, విశేషకణ్ఠ్యాం స్వీకరోతి వా ? = Are you going to take a special class,sir ?
 లేఖనీం ఏకవారం దదాతి వా ? = May I borrow your pen ?
 టిప్పణీం కింఞ్చిత్ దదాతి వా ? = Would you kindly lend me your notes ?
 హ్యః ఏవ గిరీశః స్వీకృతవాన్ । = Girish borrowed it yesterday.
 అహం తద్దినే వర్గం న ఆగతవాన్ ఆసమ్ । = I did not attend the class that day.
 ఆగచ్ఛతు భోః, క్రిడామః । = Come on, lets play.
 పఠనీయం బహు అస్తి భోః । = I have a lot to read, you know.
 కిం మమ పఠనీయం నాస్తి వా ? = Do you think I don't have anything to read ?
 పదవీ అశీతితమే వర్షే సమాపితా వా ? = Did you take your degree in the year 1980 ?
 సమ్యక్ న స్మరామి భోః । = I do not remember exactly.
 తిష్ఠతు, అహం స్మరామి తత్ । = Wait, I know it.
 శ్వః ఆరభ్య సహధ్యయనం కుర్మః । = Let us do combined study from tomorrow.

౯. పరీక్ష = Examination

పరీక్షారంభః కదా ఇతి జ్ఞాతః వా ? = Do you know when is the examination going to begin ?
 ప్రవేశపత్రం స్వీకృతం వా ? = Have you taken the admission ticket ?
 పరీక్షా అగ్రే గతా । = The examination is postponed.
 వేలాపత్రికా ఆగతా వా ? = Has the examination time table come ?
 పరీక్షా కథం ఆసీత్ ? = How was the exam?
 ప్రశ్న పత్రికా కింఞ్చిత్ క్లిష్టా ఆసీత్ = The question paper was a bit tough.
 అతీవ సులభా ఆసీత్ । = It was very easy.

అహం ప్రథమశ్రేణ్యాం ఉత్తీర్ణః । = I have passed in I class.

హ్యః ఫలితాంశః ప్రకటితః । = The result was announced yesterday.

అఙ్కద్వయేన ప్రథమశ్రేణీ న లభా । = I missed I class by two marks.

ప్రశ్నేషు వికల్పః ఏవ నాసీత్ । = There was no choice at all.

ఫలితాంశః శ్వః జ్ఞాతః భవిష్యతి । = The result will be announced tomorrow.

రమేశః ఉత్తీర్ణః వా ? = Has Ramesh passed ?

ఏకం పత్రం అవశిష్టం ఇతి ఉక్తవాన్ । = He has told me that he has to complete one paper yet.

పఠితం కిమపి న స్మరామి భోః । = Don't remember what I have read, you know.

దశవారం పఠితవాన్, తథాపి న స్మరామి । = I read it ten times, even then I do not remember.

ప్రాయశః ద్వితీయశ్రేణీ లభ్యేత । = Most probably, I will pass in II class.

అస్మాకం గణే సర్వేఽపి ఉత్తీర్ణాః । = Everyone passed in our batch.

ప్రతిశతం కతి అఙ్కః ప్రాప్తాః ? = What is the percentage ?

౧౦. చలనచిత్రమ్ = Film

మాసే కతి చిత్రాణి పశ్యతి ? = How often do you go to films in a month ?

ద్వివారం త్రివారం వా ? = Twice or three times.

చిత్రమన్దిరం పూర్ణం ఆసీత్ । = It was house-full.

మహాన్ సమ్మర్దః ఆసీత్ । = There was a lot of rush.

చీటికా న లభా వా ? = couldn't you get a ticket ?

చిత్రం కథం ఆసీత్ ? = How was the film ?

కరముక్తం ఇతి దృష్టవాన్ । = I just saw that it is tax-free.

కః నిర్దేశకః ? = Who is the director ?

తర్హి సమీచినం ఏవ స్యాత్ । = In that case it should be good.

సంవాదః/కథా సమీచినా అస్తి । = The dialogue/story is good.

ఏతద్ ద్వితీయవారం పశ్యన్ అస్మి । = I am seeing it for the second time.

ఏకమపి చిత్రం సమ్యక్ నాస్తి । = Not a single film is good.

పరహ్యః ఏవ దృష్టవాన్ అహమ్ । = I saw it the day before yesterday.

కేవలం నిస్సారం, జామితా భవతి । = Just bogus, terribly boring.

తర్హి కిమర్థం ద్రష్టవ్యమ్ ? = Why should you see it then ?

మయాపి ఏకవారం ద్రష్టవ్యమ్ । = I must see it once myself.

సర్వే మిలిత్వా గతవన్తః వా ? = Did you all go together ?

కేవలం ధనం వ్యర్థమ్ । = Just waste of money.

౧౧. శిక్షకః = Teacher

భవతః వేతనశ్రేణీ కా ? = What is your scale of pay ?

ఇదానీం సర్వత్ర సమానా కీల ? = Now it is uniform everywhere, isn't it ?

ప్రాచార్యస్య ఆదేశం దృష్టవాన్ వా ? = Have you seen the Principals memo (orders) ?

అహో! తత్తు సామాన్యమ్ । = Oh!leave it . It is common.

అధివేతనం లబ్ధం వా ? = Got your increment ?

లిపికం దృష్టవాన్ వా? = Have you seen the clerk ?

ఏవం చేత్ కథం జీవామః ? = How to live in that case ?

మహాన్ కోలాహలః ఇతి శ్రుతవాన్ । = I heard, there was a lot of noise.

పత్రికా పఠితా వా ? వేతనం వర్ధితమ్ । = Read the newspaper . A rise in pay is announced.

కదా ఆరభ్య అన్వయః ? = When does it come into effect ?

ఇదానీం కణ్ష్యా అస్తి వా ? = Do you have classes now ?

అద్య కణ్ష్యం న స్వీకరోమి, ఇతి సూచయతు । = Tell them, I am not going to take classes today.

ప్రాచార్యః ఆగతః వా ? = Has the Principal come ?

అస్మిన్ మాసే కతి విరామః ? = How many holidays (are there) this month ?

పరశ్యః విరామః అస్తి వా ? = Is there a holiday, the day after ?

ప్రశ్నపత్రికా సజ్జీకృతా వా? = Is the question paper ready ?

అస్మిన్ వర్షే ఫలితాంశః కథమ్ ? = How is the result this year ?

ఏతావన్తః అఙ్కః కథం లబ్ధః ఇతి ? = How did he manage to get such high marks ?

పరీక్షకాణాం ఔదార్యమ్ । = Examiners large heartedness.

పరీక్షా అన్య, యోగ్యతా అన్య ! = Examination is one thing, ability another.

మౌల్యమాపనార్థం గచ్ఛతి వా ? = Are you going for valuation ?

మౌల్యమాపనం కుత్ర ? = Where is valuation going to be ?

అస్వస్థః అపి ఆగతవాన్ । = I am here in spite of being ill.

ఇదానీంతన బాలాస్తు ! = The students of the present day !

అయే అత్ర ఆగచ్ఛతు ! = Hey, come here.

గణితస్య అధ్యాపకః అస్తి వా పశ్యతు | = See, if the mathematics teacher is there.

తే తు బాలాః కిల ! = After all they are students.

కిం భోః సమ్యక్ పఠతి కిల ! = You are studying well, aren't you ?

సంశయః అస్తి చేత్ పృచ్ఛన్తు ! = Ask if you have any doubts !

జ్ఞాతం కిల ! = Understand !

పునః ఏకవారం వదతు | = Beg your pardon (This means please repeat).

ఏకం అపి గణితం న కృతవాన్ వా ? = Haven't you worked out a single sum ?

ఏవం చేత్ పరీక్షాయాం కిం కరోతి ? = At this rate how are you going to face examination?

సేవకం కిళ్చిత్ ఆహ్వాయతు | = Please call the peon.

ఘణ్టా నాదితా వా ? = Has the bell gone ?

టిప్పణీం లిఖన్తు | = Please take the notes.

ఏకోఽపి న జానాతి వా ? = Does not even one know the answer ?

భవాన్ జ్ఞాతవాన్ వా ? వదతు కిళ్చిత్ | = Have you understood? Come on . Repeat.

అద్య ఏతావదేవ పర్యాప్తమ్ | = Enough for today.

అస్య అనుచ్ఛేదస్య అస్తే సమాపయామః | = Let us stop at the end of this paragraph.

శ్వః ఏతద్ సమ్యక్ పఠిత్వా ఆగ్రస్తవ్యమ్ | = Read this well when you come tomorrow.

గృహే కిమపి పఠన్తి వా ? = Do you read anything at home ?

కిం భోః కోలాహలః | = Whaat is the noise there about ?

హ్యః కియత్ పర్యస్తం పాఠితవాన్ ? = Where did we stop yesterday ?

౧౨. స్త్రీయః = Women

గృహకార్యం సర్వం సమాప్తం వా ? = Finished your household work ?

సమాప్తప్రాయమ్ | = Yes, finished for all practical purposes.

కిం ద్విత్రిణి దినాని న దృష్టా ! = Not seen for two or three days ?

అహం మాతృగృహం గతవతీ | = I had been to my mothers house.

ఏషు దినేషు విమలా మితవతీ వా ? = Have you met Vimala recently ?

కార్యాలయతః తస్య ఆగమన సమయః ఏషః | = It is time he comes from the office.

మమాపి బహు కార్యం అస్తి | = I have a lot of work to do myself.

అతిథయః ఆగతాః సన్తి | = Guests have come.

కిళ్చిత్ శర్కరాం దదాతి వా ? = Would you kindly lend me some sugar ?

శర్కరామ్ = sugar

క్షీరమ్ = milk

కాఫీచూర్ణమ్ = coffee powder

సుపిష్టమ్ = wheat flour

ప్పథుకమ్ = beaten rice

చాలనీమ్ = sieve

భవతః మాతః కిం కరోతి స్మ ? = What was your mother doing ?

అద్య ప్రాతః ఆరభ్య బహు కార్యాణి = Ive had a lot of work since morning.

తేషాం పుత్ర్యాః వివాహః నిశ్చితః ఇతి శ్రుతవాన్ = Their daughters marriage is fixed, I think.

వరః విదేశే అస్తి | = The bridegroom is in a foreign country.

కన్యాయాః కృతే కిం కిం ఆభరణం దాస్యన్తి ? = What jewellery are they going to give the bride ?

మృతైలం లబ్ధం వా ? = Got kerosene ?

మృతైలం విక్రీయతే ఇతి శ్రుతవతీ | = I heard, they are selling kerosene.

౧౩. పాకః = cooking.

పాకః సమాప్తః వా ? = Finished cooking ?

అద్య కః పాకః ? = What cooked today ?

భోజనం అభవత్ వా ? = Have you had lunch ?

భవత్యాః గృహం కచ్చిద్ ఆగత ఇవ | = It seems someone has come to your house.

అన్యత్ కిమపి నాస్తి కేవలం సారః | = Nothing ewxcept soup.

అస్మత్ గృహే ఏకైకస్య ఏకైకా రుచిః | = In our house every one has his/her different tastes.

౧౪. వేషభూషణాని = Dress, jewellery

భవత్యాః శాటికా నూతనా వా ? = Is your saree new ?

నైవ, గతవర్షే ఏవ క్రీతవతీ = No, it was brought last year.

తథాపి నూతనం ఇవ ప్రతిభాతి = Still it appears to be new.

ఏతాదృశీ శాటికా మమ సమీపే అపి అస్తి | = I have one saree like this.

అహం నూతనశాటికాం క్రీతవతీ = I have bought a new saree.

అడ్చులః బహు సమ్యక్ అస్తి । = The border is very beautiful.
 ఇమాం కుత్ర క్రీతవతీ ? = Where did you buy this ?
 అస్యాః శాటికాయాః అనురూపః చోలః న లబ్ధః । = I could not get a matching blouse for this saree.
 వలయస్య విన్యాసః ఆకర్షకః అస్తి । = The style of the bangles is really attractive.
 శాటికయా సా ప్రౌఢా ఇవ దృశ్యతే । = This saree makes her look taller.
 పరిణాహః బహు న్యూనః । = Width is less.
 అహం అపి ఏకాం క్రేతుం ఇచ్ఛామి । = I would like to buy one.
 బహు సుందరం అస్తి కిల ఏతద్ ? = It is very good, isn't it ?
 భవత్యాః ఏతద్ యుజ్యతే । = This suits you well.
 కియద్ దత్తవతీ । = How much did you pay ?
 ముమ్మళతః మమ అగ్రజః ఆనీతవాన్ । = Brother brought it from Bombay.

౧౫. కార్యాలయః = Office

భవాన్ కతి దినాని విరామం స్వీకరోతి ? = How many days of leave are you taking ?
 ఏషు దినేషు మహాన్ కార్యభారః । = Of late the weight of work is unbearable.
 ఇమాం సూచనాఫలకే స్థాపయతు । = Put this up on the notice board.
 అత్ర హస్తాంకనం కరోతు । = Sigh here, please.
 సః విరామం స్వీకృతవాన్ । = He is on leave.
 అస్మిన్ విషయే పునః అపి చింతయామి । = I will think about this again.
 ఆగామి సప్తాహే మాం పశ్యతు । = See me next week.
 అస్మిన్ విషయే అనంతరం వదామి । = Ill tell you about it later.
 ఏతత్ అహం అవశ్యం స్మరామి । = Ill certainly remember this.
 భవదుక్తం సర్వం జ్ఞాతవాన్ భోః । = I have understood what you said.
 అత్ర తస్య ఏవ సర్వాధికారః । = He is all in all here.
 మమ కృతే కాఽపి దూరవాణీ ఆగతా వా ? = Any phone calls for me ?
 భవతః కృతే దూరవాణీ ఆగతా ఆసీత్ । = There was a phone call for you.
 భవాన్ కస్మిన్ స్థానే నియుక్తః అస్తి ? = Which post do you occupy in the office ?
 ఏషః సర్వదా ఆగత్య పీడయతి । = He troubles me always.
 ఇదాసీం సమయః అతీతః । = It is getting late.
 కృపయా శ్వః ఆగచ్ఛతు । = Come tomorrow, please.

సః ఆగతవాన్ ఇతి స్మరామి । = I remember, he came here.
 పఞ్చాదశపర్యంతం అత్రైవ ఆసీత్ । = He was here till 5-00-
 మాం ఆహూతవాన్ వా ? = Did you call me?
 తద్ వ్యవస్థాం అహం కరోమి । = I will see to that arrangement.
 కార్యాలయస్య సమాప్తిః కదా ? = When does your office close ?
 ఏతద్విషయే శ్వః పునరపి స్మారయతు । = Remind me about this tomorrow.
 తం అత్ర ఆగన్తుం సూచయతు । = Ask him to come here.
 కిమర్థం ఇదానీం అపి కార్యం న ఆరబ్ధమ్ ? = Why hasn't the work begun ?
 అన్యేషాం ఉపహాసేనైవ కాలం యాపయతి । = He spends time criticizing others.
 మయా కిం కరణీయం, వదతు । = Tell me what I should do.
 అహం కిం కరోమి భోః ? = What shall I do ?
 అస్తు, పరిశీలయామః । = Be it so, let us see.
 ఆగచ్ఛతు, కిఞ్చిత్ కాఫీం పిబామః । = Come, let's have a cup of coffee.
 భవాన్ శీఘ్రం ప్రత్యాగచ్ఛతి వా ? = Are you going to be back soon ?
 కృపయా ఉపవిశతు । = Please, sit down.
 పఞ్చనిమేషేషు ఏతద్ కృత్వా దదామి । = Ill get it done in five minutes.
 అద్య సః అత్ర నాస్తి కిల । = As you know, he is not here today.
 సః ఏకసప్తాహభ్యంతరే ఆగచ్ఛేత్ । = He may be back in a weeks time.

౧౬. ఆరోగ్యమ్ = Health

మమ ఆరోగ్యం సమీచీనం నాస్తి । = I am not well.
 మహతీ పాదవేదనా । = Terrible leg pain.
 సామాన్యతః శిరోవేదనా తదా తదా ఆగచ్ఛతి । = Generally I get headache now and then.
 కిఞ్చిత్ జ్వరః ఇవ । = Feel a little feverish ...
 వైద్యం పశ్యతు । = Consult a doctor.
 మమ వమనశక్తిః । = I feel like vomiting.
 వైద్యస్య నిర్దేశనం స్వీకరోతు । = Get a doctors advice.
 కిమర్థం కణ్ఠః అవరుద్ధః ? = Why is there the blocking of the throat ?
 అహం అతీవ శ్రాంతః । = I am very tired.
 తస్య ఆరోగ్యం కథం అస్తి ? = How is his health ?

అద్య కిఞ్చిత్ ఉత్తమా (దేహస్థితిః) । = A bit better today.

ప్రాతః ఆరభ్య లఘు శిరోవేదనా । = Slight head-ache since morning.

ఆరోగ్యం తావత్ సమ్యక్ నాస్తి । = Somehow, my health is not good.

వైద్యం కదా దృష్టవాన్ ? = When did you see the doctor last ?

ఉత్సాహః ఏవ నాస్తి భోః । = Don't feel active, you know.

హ్యః తు స్వస్థః ఆసీత్ । = He was all right yesterday.

కిం అద్య అహం భోజనం కరోమి వా ? = Shall I have my meals today ?

అద్య జ్వరః కథం అస్తి ? = How is the fever today ?

యథావత్ । = As usual.

తదా తదా ఉదరవేదనా పీడయతి కిల ? = You get stomach-ache now and then, don't you ?

జ్వరపీడితః వా? కదా ఆరభ్య ? = Fever ? Since when ?

అయ్యో! రక్తం స్రవతి ! = Oh! Blood is coming out.

అపహృతే సః జీవితః ఇత్యేవ విశేషః । = It is a miracle, he survived the accident.

సః చికిత్సాలయే ప్రవేశితః । = He is admitted to the hospital.

మమ శిరః భ్రమతి ఇవ । = I feel giddy.

౧౭. సమయః = Time

కః సమయః ? = What is the time?

సపాదచతుర్వాదనమ్ । = A quarter past four.

ద్వివాదనే అవశ్యం గన్తవ్యం అస్తి । = I must leave at 2-

త్రివాదనే ఏకం యానం అస్తి । = There is a bus at three.

పాదోన షడ్వాదనే భవాన్ మిలతి వా ? = Will you meet at a quarter to six ?

సార్ధపఞ్చవాదనే అహం గృహే తిష్ఠామి । = I will be at home at half past five.

పఞ్చ ఊన దశవాదనే మమ ఘటీ స్థగితా । = My watch stopped at 5 minutes to 10 o'clock.

సంస్కృతవార్తాప్రసారః సాయం దశాధిక షడ్వాదనే । = The Sanskrit news bulletin is at 6-10 p.m.

సార్ధం ద్విఘణ్టాత్మకః కార్యక్రమః । = It is a programme for two and a half hours.

షడ్వాదనపర్యంతం తత్ర కిం కరోతి ? = What are you going to do there till six o'clock ?

శాలా దశవాదనతః కిల ? = The school is from 10 o'clock, isn't it ?

ఇతోఽపి యథేష్టం సమయః అస్తి । = Still there is a lot of time.
 సః షడ్వాదనతః సప్తవాదనపర్యంతం యోగాసనం కరోతి । = He does Yogasana from 6
 A.M. to 7 A.M.
 మమ ఘటీ నిమేషద్వయం అగ్రే సరతి । = My watch goes two minutes fast every day.
 సమయే ఆగచ్ఛతు । = Come in time.
 అరే! దశవాదనమ్ ! = Oh! it is 10 oclock.
 భవతః ఆకాశవాణీ సమయః వా? = Is yours the radio time ?
 ఇదాసీం యథార్థః సమయః కః ? = What is the exact time now ?
 కిమర్థం ఏతావాన్ విలम्బః ? = Why (are you) so late ?
 ఇదాసీం భవతః సమయావకాశః అస్తి వా ? = Are you free now?
 (Can you spare a few minutes for me ?)
 రవివాసరే కః దినాంజ్ఞః ? = What date is Sunday ?
 రవివాసరే చతుర్వింశతీతమదినాంజ్ఞః ? = Sunday is 24th ?
 పంచదశదినాంజ్ఞే కః వాసరః ? = Which/What day is 15th ?
 భవతః శాలా కదా ఆరంభా ? = When did your school begin ?
 జూన ప్రథమ దినాంజ్ఞే । = On 1st June.
 భవతః జన్మదినాంజ్ఞః కః ? = Which/What is your date of birth ?
 అష్టాదశ దశ షడశీతిః । = 18-10-63 (Should be 18-10-86).

౧౮. దూరవాణీ = Telephone

హరిః ఓమ్ । = Hello
 ప్రతిష్ఠానస్య కార్యాలయః వా ? = Is it the Pratishthana office ?
 రాజుమహోదయస్య గృహం వా ? = Is it Mr. Rajus house ?
 ఏషా షట్ శూన్య శూన్య శూన్య చత్వారి వా ? = Is it 60004 ?
 కః తత్ర ? (కః సంభాషణం కరోతి ?) = Who is speaking, please ?
 అహం కృష్ణః । = I am Krishna, speaking.
 కః అపేక్షితః ? = Whom do you want to speak to ?
 కృష్ణః గృహే అస్తి వా ? = Is Mr. Krishna at home ?
 క్షమ్యతాం, సః గృహే నాస్తి । = Sorry, he is not at home.
 కృపయా ఏతత్ కృష్ణం సూచయతు । = Would you kindly pass this on to Mr. Krishna
 ?

కృపయా తం ఆహ్వాయతి వా ? = Would you please call him ?
 అస్తు, ఏకక్షణం తిష్ఠతు । = Yes, wait a minute, please.
 కః దూరవాణీం కృతవాన్ ఇతి వదామి ? = Who shall I say I phoned him up ?
 సః శ్వః ఆగచ్ఛేత్ । = He may be back, tomorrow.
 అస్తు, శ్వః పునః దూరవాణీం కరోమి । = O.K . I will ring him up again tomorrow.
 కిం, ఇదానీమపి న ఆగతవాన్ వా ? = What ? Hasn't he come yet ?
 తస్య దూరవాణీ సంఖ్యా కౌ ? = What is his phone number ?
 గృహే మిలేత్ వా ? = Will he be available at home ?
 మద్రాసతః ఇదానీమపి న ఆగతవాన్ । = Not yet returned from Madras.
 అవశ్యం సూచయామి । = Certainly I will inform him.
 స్థాపయామి వా ? = Shall I put down the phone ? (Shall I hang up ?).
 కీళ్చిత్ ఉచ్చైః వదతు । = Speak louder, please.

౧౯. వాణిజ్యమ్ = Commerce

రూప్యకస్య కతి ఫలాని ? = How many a rupee ?
 ఏకైకస్య పఞ్చవింశతిపైసాః । = 25 paise each, please.
 రూప్యకస్య పఞ్చ । = Five per rupee.
 శుద్ధం నవనీతం దదాతు । = Give me good butter, please.
 పుస్తకాని సమాప్తాని । = The book is out of stock.
 ఏతద్ పుస్తకం నాస్తి వా ? = Don't you have this book ?
 తణ్డూలః సమ్యక్ నాస్తి । = The rice is not good.
 దశపైసాః న్యూనాః సన్తి । = The amount is short by 10 paise.
 మమ వ్యవహారం సమాపయతు । = Please settle my account.
 భవతః పరీవృత్తిః కథమస్తి ? = How is your business ?
 తత్ర గమనం మాస్తు భోః, సః బహుమూల్యం వదతి । = He is very expensive, let us not go to him.
 కృపయా దేయకం / ప్రాప్తిపత్రం దదాతు । = Please give me the bill/receipt.
 వింశతిరూప్యకాణి వా ? తర్హి మాస్తు । = Is it Rs.20 ? Then I don't want it.
 ఆవశ్యకం ఆసీత్, పరస్తు భవాన్ మూల్యం అధికం వదతి । = I wanted it, but you quote a very high price.
 భవతః కృతే ఇతి న్యూనమూల్యేన దదామి । = I am selling it at a lower price to you.

- పార్వాపణే పృచ్ఛతు | = Please enquire at the next shop.
 ఏతావత్ న్యూనమూల్యేన అన్యత్ర కుత్రాపి న మిలతి | = You can't get it cheaper anywhere else.
 ఏకపఞ్చాశత్ రూ/ స్వీకుర్వన్తు | = Please take Rs.51-
 నైవ, తత్ర వివాదః ఏవ నాస్తి | = No, no haggling, please.
 ఏతద్ వస్త్రం కుత్ర క్రీతవన్తః ? = Where did you buy this cloth ?
 భవాన్ అధికం (మూల్యం) దత్తవాన్ | = You paid more.
 కిలో కృతే కతి ? = How much is this per kilo ?
 ఫేనకస్య మూల్యం కియత్ ? = How much does this soap cost ?
 కిలో దాలస్య కృతే కతి రూప్యకాణి ? = How much is the pulse per kilo ?
 దన్తఫేనః అస్తి వా ? = Have got toothpaste ?
 తిష్ఠతు, దదామి | = Please wait, Ill give you.
 కతి/కియత్ దదామి ? = How much shall I give you ?
 ఇదాసీం మాన్తు, అనన్తరం ఆగచ్ఛామి | = Not now, I will come later.
 ఏతద్ సమీచీనం అస్తి వా ? = Is it good ?

౨౦. వాతావరణమ్ = Weather

- వాయుః ఏవ నాస్తి | = The wind is still.
 ఆరాత్రి వృష్టిః ఆసీత్ | = It rained for the whole night.
 ఘర్మో ఘర్మః | = Very hot indeed.
 కిం భోః ! క్లిన్నః అస్తి ! = You have perspired all over.
 ప్రాతః ఆరభ్య ఏవమేవ వృష్టిః | = It has been raining like this since morning.
 అద్య వృష్టిః భవతి వా ? = Is it going to rain today ?
 కిం ఏషా ఉష్ణతా భోః ! = What sultry weather, you know.
 శైత్యం అహో శైత్యం ! = It is very cold indeed.
 మహతీ వృష్టిః | = Heavy rain.
 వృష్టితః ఏవ భయమ్ | = I am frightened only of the rain.
 దినే దినే శీతం అధికం భవతి | = The cold is increasing day by day.
 యద్వా తద్వా వృష్టిః | = Too much rain/It is raining cats and dogs.
 వాయురహో వాయుః | = Too much of wind/Too windy.
 అత్ర వాయుః సుష్ఠ వాతి | = Nice breeze here.

బహు బౌష్ఠ్యం కిల ? = It is very hot, isn't it ?

అద్య కిఞ్చిత్ తైత్యం అధికమ్ । = It is a bit colder today.

భవతః ప్రదేశే వృష్టిః కథమ్ ? = Have you had rains in your place ?

కుత్రాపి వృష్టిః నాస్తి । = No sign of rain anywhere.

౨౧. గృహసమ్భాషణమ్ = Domestic

అద్య ప్రాతరాశః కా ? = What have you cooked for breakfast ?

అద్య పాకో నామ పాకః (అద్యతన పాకః బహు సమ్యక్ అస్తి । = Todays cooking is really grand.

కిమర్థం అద్య రుచిరేవ నాస్తి । = Why dishes are not tasty today ?

రుచికరం నాస్తి వా ? = Aren't they tasty, really ?

లవణం ఏవ నాస్తి । = No salt at all.

వ్యఙ్గానే లవణం న్యూనమ్ । = This curry has no salt at all.

అన్నం బహు ఉష్ణమ్ । = The rice is very hot.

తద్ కిఞ్చిత్ పరివేషయతు । = Serve the other dish a bit more.

జలం పూరయతు । = Get me some water, please.

ఏకచషకం జలం ఆనయతు । = Get me a glass of water, please.

కిఞ్చిత్ వ్యఙ్గానం పరివేషయతు । = Get me some dry curry.

అన్నం = rice

కృధితమ్ = Sambar

తక్రమ్ = buttermilk

వ్యఙ్గానమ్ = dry curry

సారః = soup

ఉపదంశమ్ = pickle

తైలమ్ = oil

ఉపసేచనమ్ = Chutney

లవణమ్ = salt

ఘృతమ్ = ghee

పర్పటమ్ = Pappadam

కిం, న రోచతే వా ? = Aren't they tasty ? Don't you like them ?

లవణం కిఞ్చిత్ అధికమ్ = A bit too much of salt in it.

కిం అమ్మ, ప్రతిదినం సారః ఏవ ? = Dear, why, only soup/Rasam every day ?

అద్య అపి సారః ఏవ ? = Just soup today also ?

కిం అమ్మ ! కియత్ పరివేషితవతీ ? = Dear, you have served a bit too much.

కియద్ అస్మి తత్ ? = Oh ! That is not much.

అమ్మ ! కిఞ్చిత్ ఉపదంశం పరివేషయతు । = Mummy, get me some pickles, please.

అమ్మ ! అద్య కదా వా భోజనమ్ ? = Mummy, What time are you going to serve lunch/dinner today ?

సావధానం పరివేషయతు । = Serve slowly, please.

అద్య భూరి భోజనమ్ । = Today we have a grand meal.

అధికం జలం మా పిబతు, శీతం భవతి । = Don't drink too much water . You will catch a cold.

అనేన వ్యజ్జానం కరణీయం ఆసీత్ । = You should have cooked dry curry with this vegetable.

తేమనం న పరివేషితవతీ ఏవ । = You have not served curd sambar at all.

పునః ఏకవారం పాయసం పరివేషయతు । = May I have a second helping with payasam ?

ఉత్తిష్ఠతు, భోజనం కుర్మః । = Get ready, please, let us have meals.

ఇదమిదానీం భోజనం సమాప్తమ్ । = I have just had meals, thank you.

అహం రోటికాం న ఖాదామి । = I do not eat chapathis.

రోటికా అస్తి చేత్ సమీచీనం (అభవిష్యత్) । = It would have been wonderful had there been chapatis.

కిం భోః, భోజనమేవ న కరోతి ? = Why dear, you do not eat anything ?

అన్నే కేవలం పాషాణాః । = A lot of stones in the rice.

దధ్యన్నం పరివేషయామి వా ? = Shall I serve curd-rice ?

తక్రం న ఇచ్ఛతి వా ? = Don't you want buttermilk ?

భోజనం సమ్యక్ కరోతి చేత్ క్రిడనకం దదామి । = Eat well, please .

I will give a doll.

తేషాం గృహే కిం ఖాదితవాన్ ? = What did you eat in their house ?

శీఘ్రం భోజనం కరోతు, విలమ్బః అభవత్ । = It is getting late, eat quickly.

ఇదానీం మాస్తు, అనన్తరం దదామి । = Not now, I will give it to you later.

కిఞ్చిత్ వా దధ్యన్నస్య భోజనం కరోతు । = Eat at least a little curd-rice.

అద్య మధురభక్ష్యం కిమ్ ? = What sweets have you prepared today ?

బహు మధురమ్ | = It is too sweet.

అమ్మ, బుబుక్షా భవతి | = Mummy, I am hungry.

మమ తు ఇదానీం అతీవ బుబుక్షా | = I am very hungry.

భోజనం సిద్ధం వా ? శాలాయాః విలम्బః భవతి | = Have you finished eating? It is getting late for school.

భోజనం కృత్వా నిద్రాం కరోతు | = Have a nap after meals.

అస్తు, పరివేషణం కరోమి | = Yes, I am going to serve in a minute.

కిళ్ళిత్ స్వీకరోతు | = Take a little.

మాస్తు, అధికం భవతి | = No, thank you . It is too much for me.

పరివేషణార్థం కియాన్ విలమ్బః ? = Dear, how long do you take to serve ?

యావద్ రోచతే తావదేవ స్వీకరోతు | = Eat only what you can.

సర్వే మిలిత్వా భోజనం కుర్మః | = Let us eat together.

అయ్యో, పుత్రం ఏవ న పరివేషితవతీ అహమ్ | = My goodness ! I haven't served ghee at all.

భవతా వక్తవ్యం ఆసీత్ కిల ? = Shouldn't you have told me that ?

కియాన్ విలమ్బః భోః, శీఘ్రం ఆగచ్ఛతు | = How long do you take, come quickly.

సః ఇదానీం అపి న ఆగతవాన్ వా ? = Hasn't he come yet ?

స్థాలికా స్థాపితా వా ? = Have you laid the table ? (Have you set the plates for meals ?)

స్థాలికా ఏవ న స్థాపితా ! = You haven't laid the table yet !

లవణం కిళ్ళిత్ యోజయతు, సమ్యక్ భవతి | = Add some salt . It will be O.K.

హస్తం ప్రక్షాల్య ఉపవిశతు | = Wash (the hand) before you come for meals.

మాస్తు, యథేష్టం అభవత్ | = No, thank you, I have had enough.

సజ్కోచః మాస్తు, ఆవశ్యకం చేత్ పృచ్ఛతు | = Please feel at home.

Ask for anything you want.

న, మమ సజ్కోచః ఏవ నాస్తి | = No, I do not have any reservations.

కిళ్ళిత్ | = A little more.

అమ్మ, అత్ర కిళ్ళిత్ పరివేషయతు | = Mummy, get me some more.

కః లవణం ఆవశ్యకం ఇతి ఉక్తవాన్ ? = Who has asked for salt ?

కృణితాపేక్షయా సారః ఏవ రుచికరః | = The soup is tastier than the sambar.

ఏకైకశః వదతు నామ | = Speak one at a time, please.

వినా శబ్దం భోజనం కుర్వన్తు నామ | = Eat without making too much noise.

ప్రథమః కః ? సః వా భవాన్ వా ? = Who is first ? He or you ?

పాకః శీతలం భవతి । = Dishes are getting colder.

పాకః తదానీం ఏవ సిద్ధః । = Lunch/Dinner is ready.

వ్యాఘరణం కృతం చేత్ పాకః సిద్ధః । = Everything is ready. I have to season the curry, that is all.(?)

శాకః నాస్తి, అహం కిం కరోమి ? = No vegetables, what can I do ?

భవతీ పక్తుం ఏవ న జానాతి అమ్మ ! = Mummy, you do not know how to cook.

హ్యస్తనం వ్యజ్ఞానం కియత్ రుచికరం ఆసీత్ ! = How tasty was yesterdays dry curry !

కతివారం ఉక్తవాన్ ఏతద్ మహ్యం న రోచతే ఇతి ? = How many times did I tell you that I don't like it.

తథా చేత్ శ్వః భవాన్ ఏవ పాకం కరోతు । = In that case you cook the food yourself tomorrow.

అస్య రుచిం పశ్యతు । = Taste this, please.

క్షీరం దూషితమ్ । = Milk has become sour.

తూష్ణిం భోజనం కరోతు వా ? = Will you eat without comments ?

పునః పునః చర్వణం కృత్వా ఖాదతు । = Chew the food well before you swallow it.

పరివేషణం కృతం, శీఘ్రం ఆగచ్ఛతు । = Food is already served .

Come quickly.

భవాన్ కిమపి న ఖాదితవాన్ ? = You haven't eaten anything.

పునః పరివేషయతు । = Serve again.

౨౨. పితరః పుత్రాః చ = Fathers/sons/mothers

ఏతావత్పర్యంతం కుత్ర గతవాన్ ? = Where had you been so long ?

కుత్రాపి న, అత్రైవ ఆసమ్ । = I was just here.

పఠనం కిమపి నాస్తి వా ? = Nothing to read ? (Don't you have anything to read ?)

వక్తా ప్రప్తా కోఽపి నాస్తి వా ? = Is there no one to keep you under check ?

సహస్రవారం ఉక్తం, శ్రుతవాన్ వా ? = I told you a thousand times.

Did you listen to me ?

మమ గృహపాఠః బహు అస్తి । = I have a lot of homework to do.

అద్య ఏవ శుల్కం దాతవ్యం అస్తి । = I have to pay the fees right today.

అన్తిమదినాఙ్కః కదా ? = Which is the last date for payment of fees ?

అద్య ఏవ దాతవ్యం వా ? = Have to pay it right today ?

కిం, అద్య దాతవ్యం వా ? = What, do we have to pay it today ?

అమ్మ, ఏకం నవీనం యుతకం ఆవశ్యకమ్ । = Mummy, I would like to have a new shirt.

గోవింద, ఆపణం గత్వా ఆగచ్ఛతి వా ? = Govind, will you go to the shop to get something ?

అమ్మ, వేణీబన్ధం కరోతు, శాలాయాః విలమ్బః భవతి । = Mummy, twine my plait, it is getting late for school.

కః సమయః ఇతి జానాతి వా ? = Do you know what time it is now ?

కిమర్థం విలమ్బః ? = Why are you late ?

పితరం ఏకవారం ఆహ్వాయతు । = Please ask daddy to come here.

భవతః కృతే కథనాపేక్షయా స్వయం కరణం వరమ్ । = Better do the work myself rather than asking you to do it.

భవతీ అనన్తరం ఉపవిశతు । = You sit down a little later.

తస్య కృతే చత్వారి దత్తవతీ, మమ కృతే తు త్రిణి ఏవ ! = You gave him four, only three to me.

సర్వం భవాన్ ఏవ ఖాదితవాన్ వా ? = Have you eaten everything yourself ?

ఏకం కార్యం కతివారం వక్తవ్యమ్ ? = How often should I tell you about that ?

కుత్రాపి స్థాపయతి, అనన్తరం మాం పృచ్ఛతి । = You misplace it somewhere and come and ask me.

భోజనసమయే ఆహ్వాయామి, ఇదాసీం గచ్ఛతు । = I will call you during meal time, off you go now.

తేన సహ న గచ్ఛతు ఇతి దశవారం ఉక్తవతీ । = I have asked you ten times not to go in his company.

పార్శ్వగృహం గత్వా పత్రికాం ఆనయతు । = Get me the newspaper from our neighbour.

అహం సర్వం వ్యవస్థితం స్థాపయితుం, సః వ్యస్తం కర్తుమ్ । = I keep things in order and he throws everything away.

అమ్మ, కిళ్ళిచ్ఛత్ సీవనం కరోతు । = Mummy, stitch this up, please.

కృపయా ఏతద్ బహిః ఊపతు । = Please, throw this away.

శాకం కిళ్ళిచ్ఛత్ కర్తయిత్వా దదాతు । = Cut the vegetables, please.

ఏకవారం ఏవ సర్వం వదతు భవతీ । = Tell me everything at one go.

భవాన్ ధీమాన్/కుశలః బాలః । = You are a good boy.

అమ్మ, అత్ర కిళ్ళిచ్ఛత్ వేదనా అస్తి । = Mummy, it pains me here.

నిద్రాం కరోతు, సమ్యక్ భవిష్యతి । = Sleep well, you will be all right.

రాత్రౌ కషాయం కరోమి । = Ill make some concoction (medicine) at night.

పీత్వా శయనం కరోతు । = You may drink it and then sleep.

ఇదాసీం గత్వా కిఞ్చిత్ పఠతు । = Go and read now.

కిం, ఇదాసీమ్ ఏవ నిద్రా వా ? = What ! feeling sleepy so early ?

గణితే దశ అఙ్కాః ఏవ ఇతి స్మరతి వా ? = Do you remember, you have secured only 10 marks in Mathematics ?

అమ్మ, తాన్ అన్యత్ర పఠితుం వదతు । = Mummy, ask them to read in separate rooms.

ఏతావత్ ధనం న పర్యాప్తమ్ । = This much money is not enough.

శిరసి తైలసముక్షణం కరోతు । = Please apply oil to my head.

నిద్రయా ఆన్దోలనం కరోతి, పశ్యతు । = See, he is dozing.

శిశుః రోదితి । = The child is crying.

సంమార్జనం కృతవతీ వా ? = Have you swept the floor ?

ఇదాసీం అపి రఙ్గవల్లీం న లిఖితవతీ వా? = Haven't you yet drawn designs in front of the house ?

కతివారం వక్తవ్యమ్ ? = How often should I tell you ?

కుత్ర గతవాన్ ? గృహే నాస్తి వా ? = Where has he gone ? Isn't he at home ?

ప్రత్యుత్తరం న వదతు । = Don't answer back.

ఉక్తం న శ్రుతవాన్ వా ? = Haven't you listened to what I told you ?

అద్యతన పత్రికాం దదాతు । = Give me today's newspaper.

సః ఆగతవాన్, ఏషః ప్రస్థితవాన్ । = He has arrived and this fellow has started/departed.

కటం ప్రసారయతు । = Spread the mat.

రజకః వస్త్రం నీతవాన్ వా ? = Has the washerman taken the clothes?

వస్త్రాణి శుష్కయితుం ప్రసారయతు । = Spread the clothes for drying.

గత్వా శయనం కరోతు । = Go to bed and sleep.

ఏకం ఆసనం ఆనయతు । = Bring me a chair.

ఇదాసీమ్ అపి నిద్రా న ఆగతా వా ? = Haven't you slept yet ?

పశ్యతు, కః శబ్దం కరోతి ? = see, who is making that noise ?

కిమిదం, సర్వత్ర అవకరః ? = What is this ? It is dirty everywhere.

ద్వారం పిదధాతు (ద్వారపిదానం కరోతు) । = Close the door, please.

ఏతద్ కిఞ్చిత్కాలం గృహ్లాతు । = Hold it for some time.

మధ్యే సమాఖండం న కరోతు । = Don't butt in when I speak.

- కోలాహలం మా కరోతు । = Don't make noise, be quiet.
- దీపాన్ జ్వాలయతు । = Put on the lights, please.
- దీపాన్ నిర్వాపయతు । = Put off the lights, please.
- వ్యజనం చాలయతు । = Put on the fan, please.
- బహిః అన్ధకారః, కరదీపం గృహీత్వా గచ్ఛతు । = It is dark outside, take the torch with you.
- అవహితమనసా కరణీయమ్ । = Do it with some interest, please.
- శ్రద్ధయా కరణీయమ్ । = Do it with your heart in it, please.
- తం యానం ఆరోప్య ఆగచ్ఛతు । = Please see him on to the bus.
- పాణిపాదం ప్రక్షాలయతు । = Have a wash, please (Wash your hands and feet).
- కుడ్మాన్ యోజయతు । = Button your shirt, please.
- ఆరోగ్యం నిర్లక్ష్య మా పఠతు । = Don't read too much and spoil your health.
- ఇతః పరం ఏవం న కర్తవ్యమ్ । = Don't do this again.
- ద్రావిడప్రాణాయామేన న వదతు, సాక్షాత్ వదతు । = Don't go on beating about the bush, speak plainly.
- సమ్యక్ దస్తధావనం కరోతు । = Brush your teeth well.
- వినా కారణం కుప్యతి । = You get angry and shout unnecessarily.
- వృథా కాలహరణం కరోతి । = You are wasting time.
- మాం న కోపయతు । = Don't enrage me.
- హఠం మా కరోతు । = Don't be arrogant.
- కిమర్థం భవాన్ క్షుభ్యతి ? = Why are you shouting ?
- ప్రథమం శిరోమార్జనం కరోతు । = Dry your hair first.
- ఆర్ద్రవస్త్రం న ధారయతు । = Don't put on wet clothes.
- శీఘ్రం స్నానం కృత్వా ఆగచ్ఛతు । = Have your bath quickly.
- భాణ్డే జలం అస్తి వా ? = Is there water in the barrel ?
- ఆకాశవాణీం చాలయతు । = Put on the radio, please.
- వివిధభారతీం యోజయతు । = Switch on to Vividhabharathi, please.
- వార్తా సమాప్తా వా ? = Is the news over ?

౨౩. మాతాపితరః = Parents

- అద్య కిచ్చిత్పూర్వం ఆగచ్ఛన్తి వా ? = Will you come back home a bit

early today, dear ?

కిమర్థం ? కః విశేషః ? = Why? anything special ?

సాయం ఆగమనసమయే శాకం ఆనయన్తి వా ? = Bring home some leafy vegetable, will you ?

రవివాసరే తాన్ ఆహ్వాయామః వా ? = Shall we invite them on Sunday ?

బాలికా కిమపి అవశ్యకం ఇతి వదతి స్మ । = The girl was asking for something.

అవశ్యం స్మృత్వా ఆనయన్తు । = Please bring it without fail.

కిమర్థం ప్రతిదినం విలంబేన ఆగచ్ఛన్తి ? = Why do you come late everyday ?

కస్మిన్ సమయే ఆగచ్ఛన్తి అద్య ? = What time will you be back today ?

కుఞ్చికాం పార్శ్వగృహే దత్వా గచ్ఛామి । = I will leave the key with our neighbours.

కిమితి పదే పదే ఆహ్వాయన్తి ? = Why are you calling me again and again ?

సర్వం తత్రైవ అస్తి కిఞ్చిత్ పశ్యన్తు । = Everything is there .

Look for them a bit more carefully, please.

భోజనార్థం కోఽపి విశేషః ? = Any special arrangement for meals ?

అద్య అస్మాకం కృతే కాఫీ అస్తి వా ? = Is there going to be some coffee for us ?

ఇదానీమే అపి స్నానం న కృతమ్ ? = No bath yet ?

భవన్తః కిల మాన్తు ఇతి ఉక్తవన్తః । = It is you who said you did not want it.

సమయే ఏకమపి/కిమపి న మిలతి । = You do not get anything when you need it badly.

వేతనం లబ్ధం వా ? = Got your salary ?

క్షీరార్థం అద్య ఏవ దాతవ్యం అస్తి । = We have to pay the milk-man today.

తే సర్వదా కలహం కుర్వన్తి । = They always quarrel.

తథా కిమర్థం వదతి ? = Why do you say so ?

తత్ర అస్తి వా నాస్తి వా ఇతి ప్రథమం ఏవ ద్రష్టవ్యమ్ । = You have to see first if it is there or not.

అహం కార్యాలయం గచ్ఛామి । = I am going to my office.

అస్య జతులేపం కారయన్తు । = Get this vessel gilted.

మార్గే సౌచికం విచార్య గచ్ఛన్తు । = Look up the tailor on your way.

౨౪. సుతాః = Children

మమ లేఖనీం స్వీకృతవాన్ వా ? = Have you taken my pen ?

పితా అస్తి తూష్టిం ఉపవిశన్తు । = Daddy is in, be quiet.

కృపయా మనసి పఠతు । = Read silently, please.

భగిని, మమ కృతే గణితం పాఠయతి వా ? = Sister dear, will you teach me mathematics ?

మమ శిక్షకః ఏవం ఏవ పాఠితవాన్ । = My teacher has taught one just this way.

భవతః లేఖనీ కుత్ర ? = Where is your pen ?

మమ ఛత్రం భవాన్ కిమర్థం స్వీకృతవాన్ ? = Why did you take my umbrella ?

తస్య కృతే కిమర్థం దత్తవాన్ ? = Why did you give it to him ?

తత్కారణతః ఇదానీం అనుభవతు । = Now you suffer on account of that.

న, అహం పితరం సూచయామి । = No, I am going to tell daddy.

పఠనం నాస్తి కిమపి నాస్తి కేవలం అటతి । = Doesn't read at all, just roams about.

భవతః సర్వం అహం జానామి । = I know all your secrets.

భవతీ బహు పఠతి, జానామి । = You read a lot, I know.

అద్య భవతః మిత్రం మార్గే మిలితః । = I met your friend on the way.

భవతః మిత్రం అహం మిలితవాన్ = I met your friend.

సః కిమపి ఉక్తవాన్ వా ? = Did he say anything ?

పరీక్షా కదా ఇతి స్మరతి కిల ? = You remember when your examination commences, don't you ?

రమేశః భవన్తం ఆహ్వాయతి । = Ramesh is calling ypou.

పశ్యతు, నాసికా న్నవతి । = Look, you have a running nose.

నాసికాం స్వచ్ఛం కృత్వా ఆగచ్ఛతు । = Clean your nose, will you ?

వక్తవ్యం ఆసీత్, కరోమి స్య । = You should have told me, I would have done it.

అఙ్కన్యా మాస్త్రి, లేఖన్యా లిఖతు । = Write with your pen, not with a pencil.

తిష్ఠతు, యుతకం పరివర్త్య ఆగచ్ఛామి । = Wait, I will just change the shirt.

ఏతద్ యుతకం బహు సమ్పూక్తమ్ । = This shirt is a bit too small.

అపరం యుతకం ఏవం నాస్తి । = The other shirt is not so.

౨౫. సజ్జీర్ణ వాక్యాని = Miscellaneous sentences

ఉచ్చత్వా ఉభావపి సమానౌ । = Both are of the same height.

అస్మాకం గృహే సర్వే అస్వస్థాః । = Everyone is ill in my house.

మశకో మశకః ! = Too many mosquitoes.

మత్కుణో మత్కుణః । = Too many bugs.
 మశకజాలః కుత్ర ? = Where is the mosquito net ?
 అస్తః కోఽపి నాస్తి వా ? = Isn't there any one at home ?
 దూషితః కాలః । = Times have changed for the worse.
 కర్మకరాః ఏవ దుర్లభాః । = You don't get labourers at all.
 మహతీ ఘోరికా భోః మహారావస్య । = This big fellow snores loudly.

౨౬. అతిథిః = Guests

పానీయం కిం దదామి ? = What would you like to have for a drink ?
 తర్హి పానకం ఆనయామి । = O.K . I will bring juice.
 భవాన్ కాఫీం పిబతి ఉత చాయమ్ ? = Do you prefer coffee or tea ?
 కిశ్చిత్ విశ్రాంతిం అనుభవతు । = Have some rest, please.
 అద్వైవ గన్తవ్యం వా ? = Do you have to leave right now ?
 భోజనాంతరం గచ్ఛతు । = Go after lunch.
 దినద్వయం తిష్ఠతు భోః । = Stay for two days.
 రాత్రౌ నిద్రా సమ్యక్ ఆసీత్ । = I had sound sleep last night.
 రాత్రౌ నిద్రా ఏవ నాస్తి భోః । = I did not have even a wink of sleep last night.
 బహిః గతవాన్, ఇదాసీం ఆగచ్ఛతి । = He has gone out, will be back in a few minutes.

౨౭. శుభాశయాః = Greetings

దీపావలీ శుభాశయాః । = Wish you a happy Deepavali.
 యుగాది శుభాశయాః । = Wish you a happy New Year.
 మకరసంక్రాంతిసంకరాః శుభాశయాః । = Wish you a happy Sankranti/Pongal.
 నవవర్షస్య శుభాశయాః । = Hearty greetings for a happy New Year.
 నవవర్షం నవచైతన్యం దదాతు । = Let the new year bring a new life.
 భవతః వైవాహికజీవనం శుభమయం భవతు । = Wish you a very happy married life.
 నవదంపత్యోః వైవాహికజీవనం సుమధురం భూయాత్ । = Wish the couple a very happy married life.
 సఫలతాయై అభినందనమ్ । = Hearty congratulations on your success.
 భవదీయః సమారంభః యశస్వీ భవతు । = Wish the function a grand success.

శతం జీవ శరదో వర్ధమానాః । = May you live for one hundred years.

శుభాః తే పన్థానః । = Good bye (God be with you)

ఇతి The End

Encoded and proofread by S . V . Ganesan (deepa@tiac.net) and

C . S . Raghavendra (csr@wipinfo.soft.net).

The book sa.nskRita-vyavahAra-sAhasrI is published and copyrighted by
Pallava Prakashan,

Bangalore, India . For more details contact Aksharam, 8th Cross,

Girinagar, Bangalore 560 085 INDIA Ph: 080-6613052, 080-6617276

——
One Thousand Sentences for Conversation in Sanskrit
pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

